

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

3

SIRA SAYISI: 139

Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2273) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic” internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/2273 Esas Numaralı Teklifin	
- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	4
- Genel Gerekçesi	4
• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi	5
• Dışişleri Komisyonu Raporu	6
• Muhalefet Şerhi	8
• Teklif Metni	9
• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin	9
• Anlaşma Metni	11
• Notalar	23

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi'nde yayımlanan 542360 evrak numaralı “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşması”nın Notalarla birlikte onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa Şentop
Tekirdağ

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/2273)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Milli Savunma Komisyonu

GENEL GEREKÇE

“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması” 17 Kasım 2017 tarihinde imzalanmıştır.

Söz konusu Anlaşma ile iki ülke arasında;

- Savunma sanayi işbirliği faaliyetlerinin hukuki bir temelde yürütülmesi,
- Savunma sanayi alanındaki ihtiyaçların ortak üretimi,
- Savunma sanayi ürünlerinin üretimi konusunda teknoloji transferi,
- Türk savunma sanayisi tarafından üretilen savunma sanayi ürünlerine pazar imkânı sağlanması amaçlanmaktadır.

Mezkûr Anlaşma ile Karadağ'ın ihtiyaç duyduğu savunma sanayi ürünlerinin Türk savunma sanayisi tarafından karşılanması ve savunma sanayi işbirliğinin her iki ülkenin yararına geliştirilmesi hedeflenmektedir.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: 68244839-599-160827

2 Ekim 2019

Konu: Anlaşma ve Notalar

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

17 Kasım 2017 tarihinde imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması”nı Notalarla birlikte onaylanması uygun bulunmak üzere Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

15/11/2019

Esas No: 2/2273

Karar No: 95

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cumhurbaşkanlığınca 2/10/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasına İlişkin Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi”, 15/10/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop imzasıyla “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 18/10/2019 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Milli Savunma Komisyonuna havale edilen 2/2273 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 13/11/2019 tarihli 14’üncü toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Savunma Sanayi Başkanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile; iki ülke arasında savunma sanayi iş birliği faaliyetlerinin hukuki bir temelde yürütülmesi, savunma sanayi alanındaki ihtiyaçların ortak üretimi, savunma sanayi ürünlerinin üretimi konusunda teknoloji transferi ve Türk savunma sanayisi tarafından üretilen savunma sanayi ürünlerine pazar imkanı sağlanmasını teminen imzalanan Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Karadağ’ın savunma sanayisinin yeterince gelişmemiş olması neticesi silahlı kuvvetlerinin modernizasyonunda tedarik yoluna giden bir ülke olduğu, bu anlamda, savunma harcamalarını da tedicî olarak arttırmaya çalıştığı,

Karadağ’ın savunma harcamalarının 2016’da gayrisafi yurt içi hasılasının 1,5’ine, 2017’de 1,6’sına, 2018’de 1,7’sine denk geldiği ve bu istatistiklerde görüleceği üzere savunma harcamalarını her geçen yıl arttırdığı, bu anlamda Karadağ Hükümetince 2018 Aralık ayında uzun vadeli Savunma Kalkınma Planı’nın kabul edildiği, bu Plan ile de 2019-2028 yıllarını kapsayan dönemde savunma harcamalarının arttırılmasının ve NATO taahhütleri çerçevesinde harcamaların 2024 yılında gayrisafi yurt içi hasılasının yüzde 2’sine tekabül etmesinin taahhüt edildiği, Planda ayrıca kişisel harcamalar, operasyonel harcamalar ve teçhizat alımı ve modernleşme harcamalarını kapsayan savunma harcamaları için on yıllık vadede 215 milyon avronun ayrıldığı, bunun 30 milyon avroluk kısmının altyapı projelerine ayrıldığı, ayrıca hafif zırhlı taşıyıcılar, radar sistemleri gibi temel ihtiyaçlara ait kredi ayarlamalarının da temin edilmesinin planda öngörüldüğü,

17 Kasım 2017 tarihinde imzalanan Türkiye-Karadağ Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasıyla savunma sanayisi iş birliği faaliyetlerinin hukuki bir temelde yürütülmesi, savunma sanayisi alanındaki ihtiyaçların ortak üretimi, savunma sanayisi ürünlerinin üretimi konusunda teknoloji transferi ve Türk savunma sanayisi tarafından üretilen savunma sanayisi ürünlerine pazar imkânı sağlanmasının amaçlandığı,

Anlaşmayla özellikle Karadağ'ın ihtiyaç duyduğu savunma sanayisi ürünlerinin Türk savunma sanayisi tarafından karşılanması ve savunma sanayisi iş birliğinin her iki ülkenin yararına geliştirilmesinin hedeflendiği,

Yerli savunma sanayisinde yüzde 70'lere ulaşan rakamımızla artık ihracat da yapmayı planladığımız, birtakım ülkelerle bu anlamda iş birliğimizi yoğunlaştırdığımız ve Karadağ'ın da bu anlamda iş birliği hedeflerimizdeki ülkelerden biri olduğu,

Anlaşmanın Karadağ'daki iç onay sürecinin tamamlandığı,
İfade edilmiştir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy çokluğu ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden İzmir Milletvekili Ceyda Bölünmez Çankırı, Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan ve Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey Teklif ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Kâtip
<i>Volkan Bozkır</i>	<i>Ahmet Yıldız</i>	<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>
İstanbul	Denizli	İzmir
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Tulay Hatimoğulları Oruç</i>	<i>Asuman Erdoğan</i>	<i>Mustafa Canbey</i>
Adana	Ankara	Balıkesir
(Muhalefet şerhi vardır)	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Atilla Ödünç</i>	<i>Utku Çakırözer</i>	<i>Ali Şahin</i>
Bursa	Eskişehir	Gaziantep
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Hamdi Çamlı</i>	<i>Yunus Emre</i>	<i>Ümit Özdağ</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	
<i>Serpil Kemalbay Pekgözegü</i>	<i>Niyazi Güneş</i>	
İzmir	Karabük	
(Muhalefet şerhi vardır)	(Bu raporun özel sözcüsü)	

MUHALEFET ŞERHİ

Komisyonumuzun uluslararası anlaşmaların uygun bulunmasına ilişkin kanun tekliflerine dair muhalefet şerhimiz aşağıdaki gibidir.

Bilgilerinize sunarız.

2/2273 - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifine Muhalefet Şerhimizdir.

2006'da bağımsızlığını Sırbistan'dan kazanan Karadağ'da toplumsal çeşitlilik diğer Balkan ülkeleri gibi zengin olmakla birlikte dönem dönem Sırbistan ile gerilim yükselmektedir. Özellikle Karadağ'daki Sırp Kiliselerinin statüsü üzerinden iki ülke arasındaki anlaşmazlık, gündemdeki yerini korumaktadır. 2017'de NATO'ya katılan Karadağ'ın AB'ye üyelik süreci devam etmektedir.

Yugoslavya'dan bağımsızlığını kazanan bir diğer ülke olan Kosova ile Karadağ arasında sınır problemleri yaşansa da şimdilik iki ülke, süreci müzakere ile çözüme konusunda olumlu ve yapıcı bir tavır içinde oldukları görülmektedir.

İlkesel olarak her halkın kendini meşru temelde savunma hakkı bulunmaktadır. Ancak bir devletin, kendi halkına baskı uygulaması ya da bir başka devletin egemenlik haklarını tehdit etmesi veya gerilimi yükseltmesi bölgesel istikrarsızlığın derinleşmesine sebep olabilmektedir. Balkanlar özellikle 90'larda ve 2000'lerin başlarında etnik-dini savaşların sahası olmuştur ve uluslararası müdahaleler neticesinde çatışmalar durmuş olsa da, zaman zaman etnik gerilimlerin yaşandığı görülmektedir.

Bu sebeplerle Balkanlarda güç dengelerini bozan silahlanma yarışlarının ve silahlanmayı destekleyen askeri anlaşmaların yapılmaması gerektiğinden bu anlaşmaya muhalif olduğumuzu beyan ederiz.

14.11.2019

Tulay Hatımoğulları Oruç
Adana

Serpil Kemalbay Pekgözegü
İzmir

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP'UN
TEKLİFİ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
KARADAĞ HÜKÜMETİ ARASINDA SAVUNMA
SANAYİ İŞ BİRLİĞİ ANLAŞMASININ
NOTALARLA BİRLİKTE ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 17 Kasım 2017 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşması"nın "Notalar"la birlikte onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

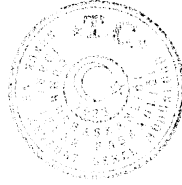
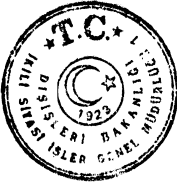
**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
KARADAĞ HÜKÜMETİ ARASINDA SAVUNMA
SANAYİ İŞ BİRLİĞİ ANLAŞMASININ
NOTALARLA BİRLİKTE ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1'inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2'nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3'üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
KARADAĞ HÜKÜMETİ
ARASINDA
SAVUNMA SANAYİ İŞBİRLİĞİ
ANLAŞMASI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
KARADAĞ HÜKÜMETİ
ARASINDA
SAVUNMA SANAYİ İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Karadağ Hükümeti (bundan böyle her biri "Taraf" ve müştereken "Taraflar" olarak adlandırılacaktır);

Birleşmiş Milletler Şartının hedef ve ilkelerine bağlılıklarını teyit ederek,

Karşılıklı yarar ve hak eşitliği ilkeleri temelinde, daha fazla geliştirilecek ve güçlendirilecek olan dostluk ve işbirliği ilişkilerinin, dünya barışı ve güvenliğine olduğu kadar iki ülkenin ortak çıkarlarına da katkıda bulunacağını vurgulayarak,

Askerî teçhizat ve silah alanında bilimsel ve teknik kabiliyetlerini kullanarak savunma sanayi işbirliğini geliştirme isteklerini belirterek,

Karşılıklı saygı ile mütakabiliyet esaslarına bağlı kalarak,

Aşağıdaki hususlarda anlaşmaya varmışlardır:

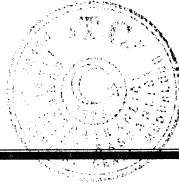
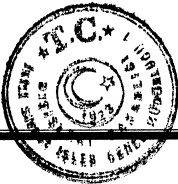
MADDE 1
AMAÇ

Taraflar, kendi kanunları ve düzenlemeleri çerçevesinde ve uluslararası yükümlülüklerini ve anlaşmaları da dikkate alarak, aşağıdaki alanlarda, savunma sanayi işbirliğini geliştirmek ve güçlendirmek için ellerinden gelen çabayı gösterirler:

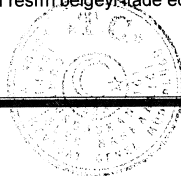
1. Savunma sanayi ürün ve hizmetlerinin üretimi,
2. Savunma sanayi ürün ve hizmetlerinin tedarigi,
3. Savunma sanayi ürün ve hizmetlerinin bakımı,
4. Teknik ve lojistik destek.

MADDE 2
TANIMLAR

1. "Anlaşma"; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti arasındaki Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasını ifade eder.
2. "Savunma Sanayi Mal ve Hizmetleri"; ilgili lojistik destek ile birlikte silahları ve askerî teçhizatı ve bu silah ve teçhizatın araştırma, geliştirme ve üretimi için gerekli malzemeyi ve hizmeti ifade eder.
3. "Savunma Sanayi İşbirliği"(bundan böyle "İşbirliği" olarak anılacaktır); Tarafların kendi ilgili yasalarına ve düzenlemelerine uygun olacak şekilde mütakabiliyet esasına dayalı olarak bu Anlaşmanın amaçları için üstlendikleri faaliyetleri ifade eder.

4. "Savunma Sanayi Karma Komisyonu"; bu Anlaşmanın uygulanmasının denetlenmesi ve madde 3'te belirtilen amacın başarılması yönünde öneri ve tavsiyelerin sunulması maksadıyla, her iki Tarafın eşit şekilde temsil edileceği, her iki Tarafın temsilcilerinden oluşan Komisyonu (bundan böyle Karma Komisyon olarak anılacaktır) ifade eder, "Eşbaşkan" Savunma Sanayi İşbirliği Komisyonu esnasında ilgili Tarafın heyetini temsil eden her bir Tarafça belirlenen temsilcileri ifade eder.
5. "Uygulama Anlaşması"; bu Anlaşmanın uygulamasına ilişkin ayrıntıları ve yürürlüğünü düzenleyen anlaşmalar, mutabakat muhtıraları, protokoller veya sözleşmeleri ifade eder.
6. "Resmî Görev", bu Anlaşma veya bu Anlaşmaya istinaden yapılacak diğer anlaşmalar uyarınca icra edilecek görevi ifade eder.
7. "Gönderen Taraf"; Kabul Eden Tarafın ülkesine bu anlaşmanın amaçları doğrultusunda personel, malzeme ve teçhizat gönderen Tarafı ifade eder.
8. "Kabul Eden Taraf"; bu Anlaşmanın uygulanması için Gönderen Tarafın personel, malzeme ve teçhizatını ülkesine kabul eden Tarafı ifade eder.
9. "Misafir Personel"; bir Tarafın, bu Anlaşmanın uygulanması için karşı Taraf ülkesine gönderdiği asker ve/veya sivil personeli ifade eder.
10. "Bakmakla Yükümlü Olunan Kişiler"; Misafir Personelin kendi ulusal mevzuatına göre bakmakla yükümlü olduğu ve kendisine bağımlı olan kişileri ifade eder.
11. "Üçüncü Taraf"; Tarafların dışındaki herhangi bir kişi veya varlık veya kuruluş veya herhangi bir ülkenin hükümeti veya herhangi bir devlet veya uluslararası kuruluş veya bunların yasal temsilcilerini ifade eder.
12. "Kalite Güvencesi"; savunma ürünlerinin veya hizmetlerinin Taraflar arasında mutabık kalınan prosedür, standart, norm ve ilgili teknik şartnamelere bağlı olarak üretim, performans ve kullanım gereklerine uygunluğunu güvence altına alan tüm faaliyetleri ifade eder.
13. "Kaynak Taraf"; Gizlilik Dereceli Bilgi, Belge veya Malzemenin yetkisi altında üretildiği Taraf veya uluslararası kuruluşu ifade eder.
14. "Alan Taraf" Gizlilik Dereceli Bilgi, Belge ve Malzemeyi Kaynak Taraftan alan Tarafı ifade eder.
15. "Gizlilik Dereceli Bilgi, Belge ve Malzeme"; şekli veya tipine ya da gönderilme yöntemine bakılmaksızın, bir gizlilik derecesi ibaresi ile işaretlenen ve ulusal güvenlik çıkarlarından dolayı ve ulusal yasalara uygun olarak yetkisiz erişime, kullanıma veya imhaya karşı koruma gerektiren herhangi bir bilgi, belge veya malzemeyi ifade eder.
16. "Yetkili Güvenlik Makamı"; bu Anlaşma çerçevesinde ve her bir Tarafın ulusal kanun ve düzenlemeleri uyarınca Gizlilik Dereceli Bilgi, Belge ve Malzemenin güvenliğinden sorumlu olan makamı ifade eder.
17. "Tesis Güvenlik Belgesi"; bir tesiste bulunan veya bulunabilecek Gizlilik Dereceli Bilgi, Belge ve Malzemenin veya tesiste yürütülen gizlilik dereceli projenin fiziki güvenliklerinin sağlanması için, tesisin bulunduğu yer ve çevre şartları ile maruz kalabileceği potansiyel dış ve iç tehditler göz önüne alınarak projelendirilmiş olan koruma önlemlerinin, istenilen gizlilik derecesine uygun bulunduğunu gösteren, her bir Tarafın Yetkili Güvenlik Makamınca kendi ulusal kanunlar ve düzenlemelerine uygun olarak verilen resmî belgeyi ifade eder.

18. "Bilmesi Gereken Prensibi"; Resmi Görev ile ilgili olarak ve/veya somut bir görevin yerine getirilmesine yönelik Gizlilik Dereceli Bilgi, Belge ve Malzemeye erişim gereğini ifade eder.

19. "Kişi Güvenlik Belgesi"; bir şahsın, Gizlilik Dereceli Bilgi, Belge ve Malzeme veya gizlilik dereceli projeye, Bilmesi Gereken Prensibi çerçevesinde nüfuz edebilmesini veya bunların muhafaza edildiği ya da yürütüldüğü gizlilik dereceli yerlere giriş iznini sağlayan, her bir Tarafın Yetkili Güvenlik Makamınca kendi ulusal kanunlar ve düzenlemelerine uygun olarak verilen resmî belgeyi ifade eder.

20. "Fikri ve Sınai Mülkiyet Hakları" Tarafların topraklarında onaylanan sınai, bilimsel, edebi ve sanatsal alanlardaki icatlara ilişkin tüm hakları ve telif haklarını (patent hakları dâhil), kayıtlı ve kayıtsız ticari markaları (hizmet markası dâhil), kayıtlı ve kayıtsız tasarımları, gizlilik dereceli bilgileri (ticari sırlar ve teknik bilgiler dâhil) ve fikri faaliyetten kaynaklanan diğer hakları ifade eder.

MADDE 3 KAPSAM

Taraflar Savunma Sanayi İşbirliğini geliştirmek amacıyla aşağıdaki uygun şartları yaratabilmek için çaba gösterirler:

1. Tarafların Silahlı Kuvvetlerince ihtiyaç duyulan yedek parça, alet, savunma malzemesi, askerî sistemler, teknik gösterimler ve teknik teçhizata ilişkin ortak araştırma, geliştirme, üretim ve modernizasyon için uygun koşulların sağlanması,
2. Tarafların topraklarında askerî teçhizat alanında ortak araştırma, geliştirme ve üretim projeleri sonuçlarının uygulanması,
3. Savunma Sanayi Mal ve Hizmetleri alanında araştırma, tasarım, geliştirme ve üretim,
4. Her iki Tarafın alet ve teçhizatının modernizasyonunun yanı sıra Savunma Sanayi Mal ve Hizmetlerinin üretimi ve tedariki alanlarında karşılıklı yardımlaşma,
5. Silah ve askerî teknik teçhizatın ve bunların parçalarının ortak üretimi ve daha da geliştirilmesi amacıyla; Tarafların ilgili makamları arasındaki anlaşmaların sonuçlandırılmasının teşvik edilmesi,
6. Kalite Güvencesinde Taraflarca kullanılan savunma sanayi standartları hakkında bilgi ve ilgili doküman ile bilimsel ve teknik bilgilerin mübadelesi,
7. Karşılıklı anlaşmayla ve Tarafların ulusal hassasiyetleri ile uluslararası düzenlemelerden kaynaklanan yükümlülükleri dikkate alınarak Tarafların ortak projelerinde üretilen nihai ürünlerin Üçüncü Tarafalara satışı,
8. İki Tarafın Silahlı Kuvvetlerinin envanterinde bulunan ihtiyaç fazlası savunma sanayi ürün ve hizmetlerinin Tarafların ilgili yasal mevzuatına uygun şekilde satılması, alınması veya başka ürün ve hizmetlerle ile mübadele edilmesine yönelik işbirliği yapılması.
9. Tarafların savunma sanayi kurumları ve firmaları arasında temasların, araştırma merkezlerine yapılacak teknik ziyaretlerin ve personel değişimlerinin teşvik edilmesi,
10. Taraflardan her birinin topraklarında müştereken üretilen ya da geliştirilen askerî ve savunma teçhizatlarının Taraflarca tedariki,

11. Her iki Tarafın ve mutabık kalındığı takdirde Üçüncü Tarafların savunma sanayi ürünlerine ilişkin üretim, geliştirme, teknoloji ve modernizasyon ortak programları için koşulların oluşturulması,
12. Taraflarca, ortak veya karşılıklı satış, tedarik, üretim, modernizasyon, teknoloji transferi, araştırma ve geliştirme yapılabilmesi için Savunma Sanayi Mal ve Hizmetlerine ilişkin projelerin yürütülmesi ve bu projelere yönelik çalışmaların Taraflar ve/veya Tarafların ilgili makamları arasında imzalanacak olan anlaşmalar, mutabakat muhtıraları, protokoller veya sözleşmeler kapsamında uygulanması,
13. Üçüncü Taraflar için ortak üretim ve ortak geliştirme konusunda Taraflar arasında anlaşmaların akdedilmesinin teşvik edilmesi,
14. Tarafların yetkisi dâhilinde askerî teknik kurumlar, savunma sanayi firmaları ve bakım-onarım tesisleri arasında işbirliği yapılması,
15. Taraflarca düzenlenen savunma sanayi fuarları ve sempozyumlarına karşılıklı katılım sağlanması.

MADDE 4 UYGULAMA

1. Bu Anlaşmanın hayata geçirilmesine ve uygulanmasına ilişkin detaylar, bu Anlaşmanın yürürlüğe girişini düzenleyen madde 19'da belirtilen usul uyarınca yürürlüğe girecek olan Uygulama Anlaşmaları ile tanımlanır.
2. Uygulama Anlaşmaları, Tarafların kendi Savunma Sanayi İşbirliği alanındaki uygulama faaliyetleri ile ilgili konuları düzenleyecektir. Üçüncü Tarafların ilgi sahasına giren konuların işbirliğine dâhil edilmesi Taraflar arasında karşılıklı mutabakat ile mümkündür.
3. İşbirliği, Tarafların mevzuatı, ihtiyaçları ve çıkarları göz önünde bulundurularak, karşılıklılık ilkesine bağlı olarak tesis edilir.
4. Taraflar, Üçüncü Tarafların ortak üretim projelerine davet edilmesi konusu dâhil, karşılıklı yazılı mutabakata göre değerlendirme yaparlar ve karar alırlar.
5. Yazılı ön onay alınmaksızın hiçbir Taraf bu Anlaşma uyarınca ya da bu Anlaşma temelinde yapacakları uygulama anlaşmaları uyarınca hibe edilecek, satılacak ya da ortak üretilecek malzeme, teknik bilgi ve belgeyi herhangi bir Üçüncü Tarafa transfer etmez.
6. Herhangi bir uygulama anlaşmasının feshedilmesi durumunda, Taraflar fesih bildirisinden önce başlanmış bütün yükümlülükleri tamamlamayı kabul ederler. Fesih bildirisi; her iki Tarafça da imzalanacak ve yerine getirilmiş ve getirilmemiş yükümlülüklerin listesini içerir.

MADDE 5 YETKİ

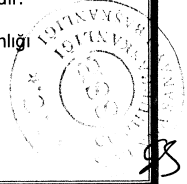
Madde 1'de tanımlanan amacın uygulanması, aşağıdaki makamların yetkisi altındadır:

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti için : Türkiye Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı

Karadağ Hükümeti için

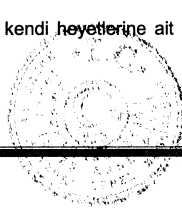
: Karadağ Ekonomi Bakanlığı

-4-

MADDE 6
KARMA KOMİSYON

1. Taraflar, her iki tarafın temsilcilerinden oluşacak ve gerektiğinde madde 5'te tanımlanan ilgili yetkili makamlar, Silahlı Kuvvetleri ile kendi savunma sanayi kurum ve firmalarından uzman personelin de katılım sağlaması için davet edileceği Karma Komisyon kurmak üzere mutabık kalmışlardır.
2. Karma Komisyona Türkiye Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı temsilcileri ve Karadağ Ekonomi Bakanlığı temsilcileri tarafından başkanlık edilir.
3. Karma Komisyonda Türkiye Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı heyetine Savunma Sanayii Müsteşar Yardımcısı, Karadağ Ekonomi Bakanlığı heyetine ise Dış Ekonomik İlişkiler ve Çok Taraflı Bölgesel Ticari İşbirliği Genel Müdürü başkanlık eder. Taraflar, kendi tarafları için Eşbaşkan atarlar.
4. Komisyonun faaliyetlerini düzenlemek ve koordine etmekle görevli temas noktaları;
 - Türkiye Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı Savunma Sanayii Müsteşarlığı Uluslararası İşbirliği Daire Başkanlığı,
 - Karadağ Ekonomi Bakanlığı Dış Ekonomik İlişkiler ve Çok Taraflı Bölgesel Ticari İşbirliği Genel Müdürlüğü'dür.
5. Karma Komisyonun görevleri, bunlarla sınırlı olmamakla birlikte aşağıdakileri içerir:
 - a. Bu Anlaşmanın 4'üncü maddesine göre, somut işbirliği alanlarını tespit etmek ve tanımlamak,
 - b. Ortaklaşa gerçekleştirilecek projeleri seçmek ve müşterek projelerin uygulanmasına yönelik en uygun işbirliği şekil ve metotlarını tanımlamak,
 - c. Müşterek programların uygulanması sırasındaki işbirliği teklifinin gerçekleştirilmesi amacıyla bilgileri mübadele etmek,
 - d. Üçüncü ülkelerin ortak projelere katılması konusundaki teklif, tavsiye ve görüşleri ilgili makamlara sunmak,
 - e. Onaylanmış proje ve kararların gerçekleştirilmesi için gerekli belgelerin hazırlanması ve yayımlanmasını sağlamak,
 - f. Onaylanmış projelerin ve kararların uygulanmasını düzenli olarak kontrol etmek,
 - g. Bu Anlaşmanın uygulanmasını değerlendirmek ve gerektiğinde Anlaşmada yapılacak değişikliklere ilişkin teklifleri müzakere etmektir.
6. Karma Komisyon Toplantısının günü ve Gündemi Tutanağın hazırlanması ile görevli ev sahibi Tarafça önerilir.
7. Belirli konuların görüşülmesi maksadıyla, Karma Komisyon, çalışma grupları kurmaya karar verebilir ve bunların görevlerini belirleyebilir.
8. Her bir Taraf, Karma Komisyon toplantıları için kendi heyetlerine ait katılım masraflarını karşılar.

9. Karma Komisyon Toplantıları, diplomatik kanallarla kararlaştırılan günlerde dönüşümlü olarak her iki ülkede düzenlenir.

MADDE 7

FİKRİ VE SINAİ MÜLKİYET HAKLARININ KORUNMASI

1. Tarafların Fikri ve Sinaî Mülkiyet Hakları, kendi sınırları içinde üretim hakları, üretim lisansının verilmesi, Üçüncü Tarafalara satış, ortak projeler çerçevesinde gerçekleştirilen buluşlar ve yeni ürünlere ait patentlerin korunması ve teknoloji transferiyle ilgili hak ve yükümlülükleri; her bir proje için yapılacak uygulama anlaşmaları ile belirlenir. Taraflar, ulusal mevzuatları ve taraf oldukları uluslararası anlaşmalar çerçevesinde, bu Anlaşma dâhilinde oluşturulacak ve devredilecek fikri mülkiyet haklarının etkin bir şekilde korunmasını sağlarlar. Bu Anlaşma bağlamında, fikri mülkiyet kavramı 14 Temmuz 1967 tarihinde Stockholm'de imzalanmış olan Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü'nü kuran Anlaşmanın 2'nci maddesinde tanımlandığı şekilde anlaşılır.
2. Bu uygulama anlaşmalarında; malî ve hukukî yükümlülükler yanında, araştırma, geliştirme, üretim, tedarik, teknik hizmetler, personel desteği ve altyapı hizmetlerinden kaynaklanan masraflardan doğacak karşılıklı borç ve alacakların tasfiye yöntemi, yeri, zamanı ve şartlarına ilişkin esas ve usuller ayrıntılı olarak belirtilir.
3. Taraflar arasında mübadele edilen savunma sanayi ile ilgili malzemenin veya bilgilerin, herhangi bir Üçüncü Tarafa verilmesi veya yayımlanması ancak Kaynak Tarafın yazılı izniyle mümkündür. Taraflar savunma sanayi alanındaki işbirliği kapsamında kamuya veya basına verilecek bilgi, belgeler ve açıklamalar üzerinde karşılıklı mutabakata varırlar.
4. Taraflar bu Anlaşma çerçevesinde diğer bir Tarafça verilen bütün malzeme, ürün ve bilginin yeniden üretimi, kopya edilmesi, kullanılması veya dağıtılması ile ilgili fikri ve sinaî mülkiyet haklarına ve diğer sınırlamalara riayet ederler.
5. Fikri ve Sinaî Mülkiyet Haklarının korunmasına ilişkin Anlaşma ile oluşturulan yükümlülükler bu Anlaşmanın sona ermesinden sonra da uygulanmaya devam eder.

MADDE 8

GİZLİLİK DERECELİ BİLGİ, BELGE VE MALZEMENİN KORUNMASI

1. Taraflar, aşağıdaki tabloda gösterilen gizlilik derecesi seviyelerinin eş değerliğini ve gizlilik derecesi seviyelerine uygunluğunu kabul ederler:

TÜRKÇE:

ÇOK GİZLİ

GİZLİ

OZEL

HİZMETE OZEL

KARADAĞÇA:

STRAGO TAJNO

TAJNO

POVJERLJIVO

INTERNO

İNGİLİZCE:

TOP SECRET

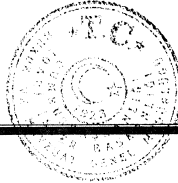
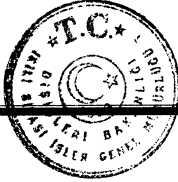
SECRET

CONFIDENTIAL

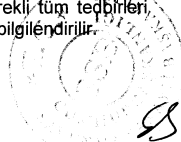
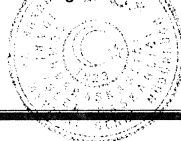
RESTRICTED

2. Her iki Taraf, bu Anlaşmaya dayanarak alınan, Gizlilik Dereceli Bilgiyi kendi ulusal gizlilik derecesi seviyesi ile yukarıdaki tabloda gösterilen eş değer işaretlere uygun olarak işaretlemeyi taahhüt eder.

3. Taraflar; karşılıklı işbirliğinin bir sonucu olarak üretilen ya da transfer edilen Gizlilik Dereceli Bilginin korunması için kendi ulusal kanunları ve bu Anlaşma uyarınca gerekli tüm tedbirleri alacak ve bu tür bilgiyi de en azından kendi Gizlilik Dereceli Bilgisini korudukları eş değer güvenlik seviyesinde korumayı sağlarlar.

4. Alan Taraf, Gizlilik Dereceli Bilgiyi Kaynak Taraftan yazılı ön izin almaksızın bir Üçüncü Tarafa transfer etmez.
5. Taraflar arasında karşılıklı işbirliği kapsamında mübadele edilen veya üretilen Gizlilik Dereceli Bilginin özel firmalara verilmesi veya açıklanması veya bu firmalara ait tesislerde bulundurulması sadece; Bilmesi Gereken Prensibine uygun olarak, bu firmaların ülkesindeki Yetkili Güvenlik Makamından alınmış uygun seviyeli Tesis Güvenlik Belgesine sahip olması halinde mümkündür. Gizlilik Dereceli Bilgi sadece; Bilmesi Gereken Prensibine uygun olarak ve tam olarak yetkilendirilmiş ve Yetkili Güvenlik Makamından uygun seviyede Kişi Güvenlik Belgesi almış şahıslara açıklanabilir.
6. Bu Anlaşma kapsamında, Tarafların ülkesindeki Yetkili Güvenlik Makamları ve/veya kuruluşlar arasında mübadele edilen ve/veya karşılıklı işbirliği ile üretilen Gizlilik Dereceli Bilgi, sadece transfer edilme amacına uygun olarak kullanılır.
7. Gizlilik dereceli bilgilerin korunması ve bunların ifşasının önlenmesine ilişkin Anlaşma ile oluşturulan yükümlülükler bu Anlaşmanın sona ermesinden sonra da uygulanmaya devam eder.
8. Gizlilik dereceli bilgilere verilen gizlilik derecesi sadece Kaynak Tarafça değiştirilebilir. Bu tür kararlar; Kaynak Tarafça, onu uygulayacak olan Alan Tarafa yazılı olarak derhâl bildirilir. Her iki Taraf da gizlilik dereceli bilgileri veren Tarafın yazılı onayı olmaksızın gizlilik dereceli bilgilerin gizlilik derecesinde değişiklik yapmaz.
9. Tarafların karşılıklı işbirliği sürecinde üretilen bilgiye verilecek gizlilik derecesi, sadece karşılıklı onay ile belirlenir, değiştirilir veya iptal edilir. Bu tür bilgiye verilecek gizlilik derecesi konusunda anlaşmaya varılmazsa, Taraflar, herhangi biri tarafından önerilen daha yüksek seviyeyi kabul ederler.
10. Gizlilik Dereceli Bilgi ve Belgeler, Taraflar arasında, hükümetten hükümete diplomatik kanallar aracılığıyla veya Tarafların Yetkili Güvenlik Makamlarınca mutabık kalınan diğer kanallar vasıtasıyla iletilir.
11. "ÖZEL" ve daha yüksek seviyede Gizlilik Dereceli Bilginin kullanıldığı her bir proje için imzalanacak sözleşmeye ek olarak, proje kapsamında güvenliğin sağlanmasına yönelik alınması gereken tedbirleri içeren bir proje güvenlik talimatı hazırlanır.
12. "ÖZEL" veya daha yüksek seviyeli Gizlilik Dereceli Bilginin transferi, her bir proje için hazırlanacak proje güvenlik talimatında tanımlanacak usul ve esaslara göre gerçekleştirilir.
13. "ÖZEL"e kadar işaretlenen Gizlilik Dereceli Bilgi, Belge ve Malzeme ulusal yasalara uygun olarak imha edilir.
14. Diğer Tarafın bir kuruluşu ile bir gizlilik dereceli sözleşme yapmak isteyen ya da kendi kuruluşlarının birine bir gizlilik dereceli proje kapsamında diğer Tarafın topraklarında bir gizlilik dereceli sözleşme yapmasına yetki vermek isteyen bir Taraf, teklif edilen kuruluşun ilgili güvenlik sınıflandırma seviyeli Gizlilik Dereceli Bilgiye erişim yetkisi veren bir Tesis Güvenlik Belgesine sahip olduğuna ilişkin, kendi yetkili güvenlik makamı vasıtasıyla diğer Tarafın yetkili güvenlik makamından önceden yazılı onay alır.
15. Gizlilik Dereceli Bilginin ihlal edilmesi veya ihlal şüphesinin bulunması veya bu tür bilginin yetkisiz bir kişiye açıklanması hâlinde, ihlal veya açıklanmanın olduğu veya olmuşturabileceği yerdeki Taraf, kendi ulusal yasalarına ve düzenlemelerine uygun olarak gerekli tüm tedbirleri alacak ve bu durum ile alınan tedbir ve sonuçları hakkında diğer Tarafı derhal bilgilendirilir.

16. Gizlilik Dereceli Bilgiye veya bunların muhafaza edildiği veya işlendiği alanlara nüfuzu gerektiren ziyaretler, sadece, ziyaretçinin uygun gizlilik derecesinde Kişi Güvenlik Belgesi ve Bilmesi Gereken Prensibinin olması koşuluyla ev sahibi ülkenin Yetkili Güvenlik Makamından ön yazılı izin alınmasından sonra uluslararası ziyaret prosedürleri çerçevesinde gerçekleştirilir.

17. Taraflardan her birinin Yetkili Güvenlik Makamınca verilen Kişi Güvenlik Belgesi ve Tesis Güvenlik Belgesi, karşılıklı işbirliği projeleri kapsamında diğer Tarafın Yetkili Güvenlik Makamınca belgeyi veren Tarafın Yetkili Güvenlik Makamından yapılacak yazılı teyit sonrasında tanınır.

MADDE 9 KALİTE GÜVENCESİ

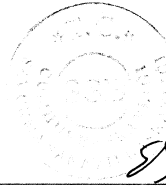
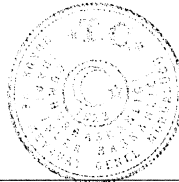
Taraflarca mutabık kalınması halinde, Kalite Güvencesi konusunda işbirliği Taraflar arasında imzalanacak olan müstakil bir anlaşma ile düzenlenir. Söz konusu anlaşmanın imzalanmasına ve yürürlüğe girmesine kadar konu ile ilgili usul ve genel prensipler, Tarafların ilgili kuruluşları arasında kendi mevzuatlarına uygun olarak yapılacak sözleşmelerde belirlenir.

MADDE 10 BÖLGESEL VE ULUSLARARASI ANLAŞMALAR

Anlaşma, Karadağ veya Türkiye Cumhuriyetinin üçüncü taraflarla yapılan yürürlükteki diğer Anlaşmalardan kaynaklanan herhangi hak ve yükümlülükleri ile her iki Tarafın bölgesel ve uluslararası organizasyonlardaki üyeliklerinden kaynaklanan hak ve yükümlülüklerini etkilemez ve diğer devletlerin meşruyetlerine, çıkarlarına, güvenliklerine ve ülke bütünlüklerine karşı kullanılmaz.

MADDE 11 HUKUKİ HUSUSLAR

1. Misafir Personel ile Bakmakla Yükümlü Olunan Kişiler; giriş, ikamet ve çıkış dâhil, Kabul Eden Taraf topraklarında buldukları sürece Kabul Eden Tarafın yürürlükteki yasalarına, düzenlemelerine ve cezai yargısına tabidir.
2. Kabul Eden Taraf, Misafir Personel ve Bakmakla Yükümlü Olunan Kişilerin gözetimine alınması veya tutuklanması halinde Gönderen Tarafı derhal durumdan haberdar eder.
3. Misafir Personel veya Bakmakla Yükümlü Olunan Kişilerden herhangi birinin Kabul Eden Tarafa yasal bir soruşturmaya veya yargılamaya muhatap olması durumunda, bu kişi Kabul Eden Taraf vatandaşlarına sağlananlardan az olmamak koşulu ile genel olarak kabul edilmiş hukuki korumadan istifade etme hakkına sahiptir.
4. Kabul Eden Tarafın kanunlarını ihlal etmeleri durumunda, Misafir Personelin faaliyetlerine Madde 6'da belirtilen Yetkili Makamlarca son verilebilir.
5. Gönderen Taraf, Misafir Personel üzerindeki münhasır disiplin yargı yetkisini, Kabul Eden Tarafın ülkesinde muhafaza eder.

MADDE 12
İDARİ KONULAR

1. Misafir Personele, bu Anlaşmada belirlenmiş olanlar veya bu Anlaşma uyarınca imzalanacak tamamlayıcı ve uygulama anlaşmaları, mutabakat muhtıraları, protokoller ve düzenlemeler ile belirlenecekler dışında görevler verilmez.
2. Gönderen Tarafın asker personeli, görev yerlerinde kendi üniformalarını giyer.
3. Kabul Eden Taraf, lüzumlu hallerde, bu Anlaşmada belirtilen faaliyetlerin icrası için gerekli teçhizatı sağlamaya çaba gösterir.

MADDE 13
MALİ KONULAR

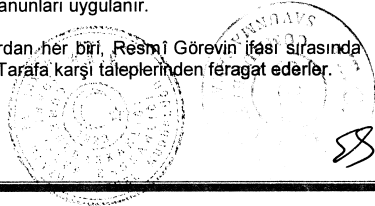
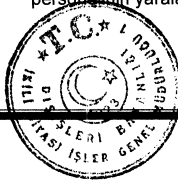
1. Bu Anlaşma kapsamında bulunan işbirliği faaliyetlerinin icrası maksadıyla görevlendirilen Misafir Personelin maaş, konaklama, yemek hizmeti, ulaştırma, gündelik ve diğer mali haklarından, Gönderen Taraf sorumludur.
2. Faaliyetlerin ücretsiz olarak veya cari veya indirilmiş fiyatlar karşılığında düzenlenmesine mevzuatı çerçevesinde Kabul Eden Taraf karar verir.
3. Misafir Personel Kabul Eden Tarafı kesin olarak terk ederken kendi borçları ile Bakmakla Yükümlü Olunan Kişilerin borçlarını tasfiye eder. Borçların Misafir Personel tarafından ödenmemesi ve/veya acil geri çekilme halinde, Misafir Personel ve Bakmakla Yükümlü Olunan Kişilerin borçları Kabul Eden Taraf tarafından düzenlenecek faturaya istinaden Gönderen Taraf tarafından ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden ABD Doları olarak ödenir.
4. Misafir Personel ve Bakmakla Yükümlü Olunan Kişiler, giriş, kalış ve çıkışları süresince, Kabul Eden Tarafın yürürlükteki vergi mevzuatına tabidirler.

MADDE 14
DİĞER HUSUSLAR

1. Gönderen Taraf, gerekli gördüğü zaman, personelinin geri çağırma hakkını saklı tutar. Kabul Eden Taraf, böyle bir talep alır almaz, personelin dönüşü için bütün tedbirleri alır.
2. Bir Misafir Personelin veya Bakmakla Yükümlü Olunan Kişilerden birinin ölümü halinde, Kabul Eden Taraf Gönderen Tarafı bilgilendirecek, cenazeyi ülkesindeki en yakın uluslararası havaalanına nakleder ve sevk edilene kadar uygun sihhi koruma tedbirlerini alır.

MADDE 15
ZARAR / ZİYAN VE TAZMİNATLAR

1. Taraflardan her biri, Misafir Personelin görevini yerine getirdiği sıradaki fiillerinden ötürü, karşı Tarafın mallarına verdiği zararları tazmin eder.
2. Kabul Eden Tarafın, Misafir Personelin ve Bakmakla Yükümlü Olunan Kişilerin şahıslarına ve mallarına, kasten veya ihmale dayalı olarak verilebilecek zarar ve ziyarlara ilişkin tazminat taleplerinin çözümlenmesinde Kabul Eden Tarafın kanunları uygulanır.
3. Kasit veya ağır ihmâl bulunmadıkça, Taraflardan her biri, Resmî Görevin ifası sırasında personelinin yaralanması veya ölümü halinde diğer Tarafa karşı taleplerinden feragat ederler.

MADDE 16
GÜMRÜK VE PASAPORT İŞLEMLERİ

1. Misafir Personel ile Bakmakla Yükümlü Olunan Kişiler, Kabul Eden Tarafın ülkesinde, yabancılara ilişkin kurallara tabidir.
2. Misafir Personel ile Bakmakla Yükümlü Olunan Kişiler, Kabul Eden Tarafın ülkesine giriş ve çıkışlarında Kabul Eden Tarafın mevzuatında öngörülen pasaport ve gümrük prosedürlerine tabidir. Bununla birlikte, Kabul Eden Taraf, mevzuatı çerçevesinde gerekli idari kolaylıkları sağlar.

MADDE 17
UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜLMESİ

1. Bu Anlaşmanın yorumlanmasından ve uygulamasından doğacak Taraflar arasındaki herhangi bir uyuşmazlık, uluslararası mahkeme, hakem heyeti ya da bir Üçüncü Tarafa götürmeksizin bu Anlaşmanın 6'ncı maddesi uyarınca kurulmuş olan Karma Komisyonca gerçekleştirilecek toplantılar suretiyle çözüme kavuşturulur. Uyuşmazlıkların çözümü sürecinde Taraflar yükümlülüklerini yerine getirmeye devam ederler.
2. Şayet uyuşmazlık Karma Komisyonca ele alınışını izleyen 90 gün içinde çözülemezse, Türkiye Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı, Savunma Sanayii Müsteşarı ve Karadağ Ekonomi Bakanlığı, Dış Ekonomik İlişkiler ve Çok Taraflı Bölgesel Ticari İşbirliği Genel Müdürü seviyesinde ele alınır. Bu takdirde, konunun Tarafların ilgili makamlarına intikalini izleyen 30 gün içinde görüşmelere başlanacak, müteakip 45 gün içinde sonuç alınmadığı takdirde, Taraflardan her biri bu Anlaşmanın 19'uncu maddesinin 3'üncü paragrafı uyarınca bu Anlaşmayı sona erdirebilir.

MADDE 18
DEĞİŞİKLİK

1. Taraflardan her biri gerektiğinde bu Anlaşmanın değiştirilmesi veya gözden geçirilmesi diplomatik yollarla önerebilir. Yazılı önerinin alındığı tarihten itibaren 30 gün içerisinde görüşmeler başlar. 90 gün içerisinde bir sonuca varılamaz ise, Taraflardan her biri bu Anlaşmanın 19'uncu maddesinin 3'üncü paragrafı uyarınca bu Anlaşmayı sona erdirebilir.
2. Bütün değişiklikler yazılı olarak yapılır.
3. Üzerinde mutabık kalınan değişiklikler, bu Anlaşmanın yürürlüğe girişini düzenleyen 19'uncu maddedeki usul uyarınca yürürlüğe girer.

MADDE 19
NİHAİ HÜKÜMLER

1. Bu Anlaşma, Tarafların, onay ve yürürlüğe girmesi için gerekli iç yasal usullerin tamamlandığını birbirlerine diplomatik yollarla bildirdikleri son yazılı bildirim alındığı tarihte yürürlüğe girer.
2. Bu Anlaşma beş yıllık bir dönem yürürlükte kalır ve Taraflardan herhangi biri diğerine anlaşmayı sona erdirmeye niyetini 6 ay önceden yazılı olarak diplomatik kanallarla bildirmedikçe beşer yıllık süreler için kendiliğinden uzar.

3. Eger bu Anlaşmanın gözden geçirilmesinde veya değişiklik yapılmasında veya bir uyuşmazlığın çözümünde Taraflar arasında mutabakat sağlanamazsa Taraflardan her biri bu Anlaşmayı diplomatik yollardan iletilen yazılı bir bildirim ile sona erdirebilir. Bu Anlaşmanın feshi, bildirim alınmasından 90 gün sonra hüküm doğurur.

4. Taraflarca aksi kararlaştırılmamışsa, bu Anlaşmanın feshi, bu Anlaşma uyarınca uygulanmakta olan ve devam eden herhangi bir program proje/sözleşmenin uygulanmasını, bu program proje/sözleşme sonuçlandırılıncaya kadar etkilemez.

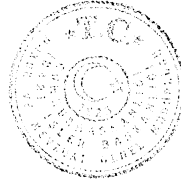
Ankara/Türkiye Cumhuriyeti'nde, 17 Kasım 2017 tarihinde Türkçe, Karadağca ve İngilizce dillerinde her biri aynı derecede geçerli olmak üzere ikişer asıl nüsha olarak tanzim edilmiştir. Yorum farklılığı halinde İngilizce metin geçerlidir.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti Adına

Müjdat ULUDAĞ
Uluslararası İşbirliği Daire Başkanı
Savunma Sanayi Müsteşarlığı
Milli Savunma Bakanlığı

Karadağ
Hükümeti Adına

Goran ŠEĆPANOVIĆ
Dış Ekonomik İlişkiler ve Çok Taraflı Bölgesel
Ticari İşbirliği Genel Müdürü
Ekonomi Bakanlığı

Karadağ
Dışişleri Bakanlığı

Sayı: 015/1-13/12-2

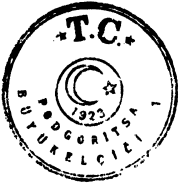
Karadağ Dışişleri Bakanlığı Podgoritsa'daki Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliğine saygılarını sunar ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti arasında 17 Kasım 2017 tarihinde Ankara'da imzalanan Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasında düzeltme yapıldığını ve düzeltilmiş metnin Karadağ Dışişleri Bakanlığının Anlaşmalar Külliyatına konulduğunu bildirmekten şeref duyar.

Bu bağlamda, Karadağ Dışişleri Bakanlığı düzeltilmiş anlaşma metni ile düzeltmeye dair yapılan 18 Haziran 2018 tarihli bildirimini sunar ve Türk tarafından ilgili belgelerin nezaketle iletilmesini talep eder.

Karadağ Dışişleri Bakanlığı bu vesileyle, Podgoritsa'daki Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliğine en derin saygılarını yineler.

18 Haziran 2018

Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliği
Podgoritsa

BZ
Gülten Begüm TUÇ
Üçüncü Kâtip

Karadağ
Dışişleri Bakanlığı
Uluslararası Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü

Sayı:015/1-13/12

TUTANAK

İşbu Belgeyi 18 Haziran 2018 tarihinde imzalayan Karadağ Dışişleri Bakanlığı Uluslararası Kamu Hukukunun Denetimi Genel Müdürü Milena Ceranic, Viyana Andlaşmalar Hukuku Sözleşmesi'nin (1969) 79. maddesinin 1. fıkrasının a. bendi uyarınca, Uluslararası Hukuk İşleri Genel Müdürlüğüne tevdi edilen, 17 Kasım 2017 tarihinde Ankara'da imzalanan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının orijinal metinlerinin Karadağca ve İngilizce nüshalarında düzeltmeler yapmıştır.

Anlaşmanın Karadağca nüshasında aşağıdaki düzeltmeler yapılmıştır:

4. madde, 1. fıkra, kelimeler: “madde 20 (u clanu 20) ” yerine “madde 19 (u clanu 19)”

Anlaşmanın İngilizce nüshasında aşağıdaki düzeltmeler yapılmıştır:

4. madde, 1. fıkra, kelimeler: “madde 20” yerine “madde 19”

Bu tutanak 18 Haziran 2018 tarihinde Podgoritsa’da düzenlenmiştir.

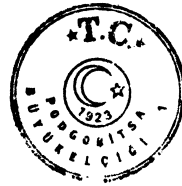
Milena Vujovic

Uluslararası Kamu Hukukunun
Denetiminden ve Uluslararası
Hukuk İşlerinden Sorumlu Genel
Müdür

Tasdik eden:

Tatjana Raspopovic

Uluslararası Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü

Gülten Begüm TUÇ
Üçüncü Kâtip

2019/18642215-Podgoritsa BE/23569702

Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliği Karadağ Dışişleri Bakanlığı'na saygılarını sunar ve Bakanlığın 015/1-13/12-2 sayılı ve 18 Haziran 2018 tarihli Notası ile Nota'nın 015/1-13/12 sayılı ekine atıfla, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşması'na ilişkin aşağıdakileri bildirmekten onur duyar:

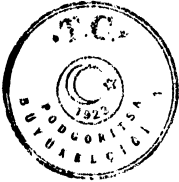
Türkiye Cumhuriyeti, Karadağ tarafının düzeltmelerini dayandırdığı Viyana Andlaşmalar Hukuku Sözleşmesi(1969)'ne taraf değildir.

Bu bağlamda, Türk tarafı, Karadağ tarafınca Anlaşma'nın Karadağca ve İngilizce metinlerinde yapılan ilgi Nota ve ekinde bahsi geçen düzeltmeleri, karşılıklı mutabakat temelinde kabul etmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Büyükelçiliği bu vesileyle, Karadağ Dışişleri Bakanlığı'na en derin saygılarını yineler.

Podgoritsa, 24 Haziran 2019

Karadağ Dışişleri Bakanlığı
Podgoritsa

BC
Gülten Begüm TUÇ
Üçüncü Kâtip

—●—
TBMM Basımevi - 2019